

Bruxelles, den 4. december 2024
(OR. en)

16568/24

SAN 688

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra: Generalsekretariatet for Rådet

til: delegationerne

Tidl. dok. nr.: 14697/24

Vedr.: Rådets konklusioner om organdonation og -transplantation

I bilaget følger til delegationerne Rådets konklusioner om organdonation og -transplantation, som EPSCO-Rådet (sundhed) godkendte på samlingen den 3. december 2024.

Rådets konklusioner om organdonation og -transplantation

Indledning

Brugen af donation af menneskelige organer til transplantation har forbedret sundhedsplejen betydeligt i Den Europæiske Union, idet den tilbyder en løsning på behandling af patienter med organsvigt i slutfasen og dermed markant forbedrer deres livskvalitet og sundhedsresultater og i tilfælde af nyresygdomme i slutfasen tilbyder et omkostningseffektivt alternativ til andre behandlinger. Især har Unionens samarbejdsindsats, navnlig gennem den lovgivningsmæssige ramme og handlingsplanen for organdonation og -transplantation (2009-2015),¹ forbedret situationen, når det gælder organdonation og -transplantation, og resulterer i flere organdonationer og -transplantationer og bedre kvalitet og sikkerhed af organer til klinisk brug. På trods af disse resultater medfører den fortsatte byrde af fremskredne ikkeoverførbare sygdomme og en aldrende befolkning en stadig større efterspørgsel efter organtransplantation. Denne situation understreger det kritiske behov for en vedvarende og øget indsats inden for brugen af organdonation og -transplantation i medlemsstaterne. Uden at det berører medlemsstaternes ansvar med hensyn til fastlæggelse af deres sundhedspolitik og tilrettelæggelse og ydelse af sundhedstjenesteydelser og lægebehandling, er organdonation fra afdøde og levende donorer frivillig og vederlagsfri og bør være baseret på donorens altruisme. Frivillig og vederlagsfri donation bidrager til respekten for den menneskelige værdighed og til at beskytte de mest sårbare personer i samfundet. Den bidrager også til høje sikkerhedsstandarder og dermed til beskyttelse af menneskers sundhed og øger offentlighedens tillid til donationsordninger.

¹ Meddelelse fra Kommissionen – Handlingsplan for organdonation og -transplantation (2009-2015): styrket samarbejdet mellem medlemslandene (KOM(2008) 818 endelig) {SEC(2008) 2956} {SEC(2008) 2957} (KOM(2008) 819 endelig).

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM ERINDRER OM FØLGENDE:

1. I henhold til artikel 168 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), skal der sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter, og Unionen skal fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne på området folkesundhed og om nødvendigt støtte deres indsats.
2. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/53/EU af 7. juli 2010 om kvalitets- og sikkerhedsstandards for menneskelige organer til transplantation² fastsætter regler, der skal sikre kvalitets- og sikkerhedsstandards for menneskelige organer til transplantation til det menneskelige legeme med henblik på at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau.
3. Rådet for Den Europæiske Union har understreget betydningen af at træffe foranstaltninger vedrørende organdonation og -transplantation gennem godkendelse af Rådets konklusioner om organdonation og -transplantation i 2007³ og 2012⁴.

² EUT L 207 af 6.8.2010, s. 14.

³ https://ec.europa.eu/health/ph_threats/human_substance/documents/organs_council15332_en.pdf

⁴ EUT C 396 af 21.12.2012, s. 12.

4. Europa-Kommissionen vedtog en meddelelse om organdonation og -transplantation i 2007⁵ samt en EU-handlingsplan for organdonation og -transplantation for perioden 2009-2015⁶. Desuden har Kommissionen siden 2010 iværksat en række fælles aktioner og projekter inden for organdonation og -transplantation⁷.
5. Europarådets Europæiske Direktorat for Lægemiddelkvalitet (EDQM) har været en vigtig bidragsyder til dette område ved at sikre grundlæggende rettigheder og respekt for menneskekroppen, tilvejebringe en reference for lovgivning og faglig praksis, lette udvekslingen af viden mellem lande og institutioner, overvåge aktiviteter af hensyn til gennemsigtighed og international benchmarking og udvikle kvalitets- og sikkerhedsstandarder gennem regelmæssig offentliggørelse af Guide to the Quality and Safety of Organs for Transplantation (vejledning om kvaliteten og sikkerheden af organer til transplantation).

⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet – Organdonation og transplantation: EU's politikforanstaltninger (2007): {SEK(2007) 704} {SEK(2007) 705} (KOM(2007) 275 endelig). I meddelelsen fremhæves samarbejde mellem medlemsstaterne og organhandel og mangel på organer som de vigtigste prioriteter.

⁶ Meddelelse fra Kommissionen – Handlingsplan for organdonation og -transplantation (2009-2015): styrket samarbejde mellem medlemslandene {KOM (2008) 818 endelig} {SEK (2008) 2956} {SEK (2008) 2957} (KOM(2008) 819 endelig). Handlingsplanen indeholder foranstaltninger til at forøge antallet af organer, der stilles til rådighed, og forbedre transplantationssystemernes effektivitet, tilgængelighed, kvalitet og sikkerhed.

⁷ Joint Action on Mutual Organ Donation and Transplantation Exchanges (Fælles aktion om gensidige udvekslinger inden for organdonation og transplantation): Improving and developing deceased organ donation and transplantation programmes (Forbedring og udvikling af programmer for donation og transplantation fra afdøde) – MODE (2010-2012).

Joint Action on Achieving Comprehensive Coordination in Organ Donation throughout the European Union – ACCORD (2012-2015): aiming to establish a model for supranational data-sharing for organ donation and implementing practical collaboration between EU countries (Fælles aktion om opnåelse af en omfattende koordinering af organdonation i hele Den Europæiske Union – ACCORD (2012-2015): Formålet er at etablere en model for overnational datadeling i forbindelse med organdonation og gennemføre et praktisk samarbejde mellem EU-landene).

Joint Action on facilitating the exchange of organs donated in EU Member States – FOEDUS (2013-2016): creation of a platform to manage cross-border organ exchanges (Fælles aktion om fremme af udveksling af organer, der doneres i EU-medlemsstaterne – FOEDUS (2013-2016): oprettelse af en platform til forvaltning af grænseoverskridende udveksling af organer) (jf. pkt. 2.1 i Kommissionens meddelelse om transplantation).

EDITH (2017-2020) – Project focusing on different organ donation and transplantation practices (Projekt med fokus på forskellig praksis inden for donation og transplantation);

BRAVEST (2022-2024) – a project to improve access to transplantation and the outcomes of transplant recipients (Et projekt til at forbedre adgangen til transplantation og resultaterne for transplantatrecipienterne).

6. Madridresolutionen fra 2011 om organdonation og -transplantation, der er et resultat af Verdenssundhedsorganisationens (WHO's) tredje globale høring om organdonation og -transplantation, bekendtgjorde, at det er et nationalt ansvar at opfylde patienternes behov med udgangspunkt i WHO's principper, og opfordrede regeringer og sundhedspersonale til at stræbe efter selvforsyning inden for transplantation og til at maksimere antallet af organer, der stilles til rådighed til transplantation, og samtidig prioriteres donation fra afdøde donorer⁸.
7. EU's handlingsplan for 2009-2015 for organdonation og -transplantation havde til formål at styrke samarbejdet mellem medlemslandene med det sigte at løse det kritiske problem med organmangel og forbedre kvaliteten og sikkerheden af organer til transplantation. Planen skitserede ti prioriterede foranstaltninger inden for tre overordnede udfordringer: adgang til flere organer, fremme af effektive og tilgængelige transplantationssystemer og bedre kvalitet og sikkerhed. De vigtigste foranstaltninger omfattede udpegelse af transplantations-/donorkoordinatorer på hospitaler, fremme af kvalitetsforbedringsprogrammer og fremme af udveksling af bedste praksis. Initiativet understregede også betydningen af kommunikation i donorfamilien for at øge antallet af organdonationer og tilskyndede til mobilitet for patienter og donorer på tværs af medlemsstaterne for at sikre en bedre fordeling af organer.
8. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/522 af 24. marts 2021 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed ("EU4Health-programmet") for perioden 2021-2027⁹ har til formål at forbedre og fremme sundheden i Unionen med henblik på at mindske byrden forbundet med overførbare og ikkeoverførbare sygdomme ved at støtte sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, ved at mindske uligheder på sundhedsområdet, ved at fremme en sund livsstil og ved at fremme adgangen til sundhedspleje.

⁸ The Madrid Resolution on Organ Donation and Transplantation: national responsibilities in meeting the needs of patients, guided by the WHO principles (Madridresolutionen om organdonation og -transplantation: nationalt ansvar for at opfylde patienternes behov med udgangspunkt i WHO's principper). (2011) Transplantation; 91, Suppl 11, S29-S31.
<https://doi.org/10.1097/01.tp.0000399131.74618.a5>.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/522 af 24. marts 2021 om oprettelse af et EU-handlingsprogram for sundhed ("EU4Health-programmet") for perioden 2021-2027 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 282/2014. (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 1.).

9. Verdenssundhedsforsamlingens resolution 77.4 om øget og etisk adgang til og tilsyn med transplantation af humane celler, væv og organer¹⁰, der blev vedtaget i maj 2024, opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at integrere donations-, transplantations- og transplantationsopfølgningsaktiviteter i sundhedssystemerne, så donation fra afdøde rutinemæssigt betragtes som en mulighed ved livets afslutning, og transplantation indarbejdes i det samlede patientplejeforløb, til at udvikle det maksimale terapeutiske potentiale ved donationer fra afdøde og beskytte den levende donor, træffe foranstaltninger til at forbedre adgangen til transplantationsbehandlinger, forbedre tilsynet med praksis og fremme innovation på området. Det opfordrer WHO's sekretariat til bl.a. at støtte medlemsstaterne gennem udvikling af en global strategi for transplantation, der efter planen skal fremlægges på Verdenssundhedsforsamlingen i 2026.
10. Santandererklæringen "Towards Global Convergence in Transplantation: Sufficiency, Transparency and Oversight"¹¹ (Hen imod global konvergens inden for transplantation: tilstrækkelighed, gennemsigtighed og tilsyn) indeholder anbefalinger på højt plan, der sigter mod at forbedre patientplejen, gøre fremskridt i retning af tilstrækkelig transplantation, sikre gennemsigtighed og tilsyn med praksis og styrke forebyggelsen af menneskehandel med henblik på organfjernelse samt andre stoffer af menneskelig oprindelse.

¹⁰ https://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA77/A77_R4-en.pdf.

¹¹ https://esot.org/wp-content/uploads/2023/11/SantanderStatement_FINALVERSION.pdf.

MENER FØLGENDE:

11. Organtransplantation forbedrer i væsentlig grad patienters overlevelse og livskvalitet og tjener som et afgørende tiltag til at forvalte folkesundheden og de socioøkonomiske byrder ved organsvigt i EU. Dette kræver en vedvarende indsats for at forbedre organdonations- og -transplantationssystemerne på tværs af medlemsstaterne og samtidig sikre velfungerende eksisterende strukturer og samarbejde.
12. Det samarbejds miljø, der er etableret i EU, herunder gennem den lovgivningsmæssige ramme og EU's handlingsplan for 2009-2015 om organdonation og -transplantation, har spillet en central rolle med hensyn til at fremme transplantationstjenester, hvilket fremgår af en betydelig stigning i antallet af organdonorer og -transplantationer både under og efter handlingsplanens gennemførelsesperiode.
13. De stigninger, der blev observeret på tværs af forskellige typer organtransplantationer i løbet af EU's handlingsplan for 2009-2015, herunder en stigning på 16 % i både nyre- og levertransplantationer, en stigning på 10 % i hjertetransplantationer, en stigning på 7 % i bugspytkirteltransplantationer og en betydelig stigning på 41 % i lungetransplantationer, understreger, at EU's initiativer til forbedring af transplantationsaktiviteterne med henblik på at øge patienternes overlevelse har været vellykkede¹².

¹² Europa-Kommissionen: Forvaltningsorganet for Forbrugere, Sundhed, Landbrug og Fødevarer, S. Schoten, R. Coppen, T. Wiegers, R. Bouwman, R. Friele, (2017). Study on the uptake and impact of the EU Action Plan on Organ Donation and Transplantation in the EU Member States - FACTOR Study (Undersøgelse af udbredelsen og virkningen af EU's handlingsplan for organdonation og -transplantation i EU-medlemsstaterne – FACTOR-undersøgelse). Publikationskontoret, <https://data.europa.eu/doi/10.2818/24713>.

14. På trods af resultaterne af EU's handlingsplan er der fortsat udfordringer, herunder landenes fortsatte vanskeligheder med at klare den stigende efterspørgsel efter organtransplantation, hovedsagelig som følge af byrden af ikkeoverførbare sygdomme og på baggrund af demografiske ændringer og en stigende forekomst af risikofaktorer, den varierende adgang til transplantationsbehandlinger på tværs af medlemsstaterne samt behovet for at styrke transplantationssystemernes modstandsdygtighed, hvilket blev tydeliggjort under covid-19-pandemien¹³.
15. Nogle medlemsstaters succes med at øge organdonationen fører ikke altid til en stigning i antallet af patienter, der modtager organtransplantationer i de pågældende medlemsstater, og samarbejdet inden for EU kan derfor være afgørende for at forbedre situationen.
16. Der er flere afgørende områder, der kræver yderligere fokus, herunder: fremme af grænseoverskridende organdonation og -udveksling, fremme af peer-to-peer-udvekslinger for at højne hospitalers performance, udveksling af de seneste videnskabelige resultater, udvikling af EU-dækkende aftaler og initiativer med henblik på transplantationsekspertise og forbedring af dataindsamling og -deling om resultater efter transplantation, samtidig med at det sikres, at eksisterende strukturer og samarbejde er velfungerende.

¹³ Eurotransplant. (2023). årsrapport 2023.
https://www.eurotransplant.org/wp-content/uploads/2024/06/ETP_AR2023_LowRes.pdf.

17. Covid-19-pandemien understregede de varierende niveauer af modstandsdygtighed og sårbarhed i medlemsstaterne og blev ledsaget af et betydeligt fald på 17 % i organdonation fra afdøde donorer fra 2019 til 2020¹⁴, hvilket fremhævede det presserende behov for et styrket beredskab i sundhedssystemet og støtte til organdonationsaktiviteter under globale sundhedskriser.
18. Den nylige situation, hvor 50 000 personer i EU ved udgangen af 2023 ventede på en transplantation¹⁵, sammenholdt med at adgang til organer for mange patienter er et spørgsmål om liv eller død, navnlig når det gælder vitale organer som lever, hjerte og lunger, understreger det presserende behov for at øge antallet af organdonationer og forbedre transplantationssystemerne for at redde flere liv.
19. Transplantation giver mulighed for livreddende behandling og bedre livskvalitet til patienter med organsvigt i slutfasen og kan også være en omkostningseffektiv løsning sammenlignet med andre behandlinger såsom langvarig dialyse og dermed reducere sundhedsudgifterne betydeligt og bidrage til sundhedssystemernes økonomiske modstandsdygtighed i EU.
20. De miljømæssige konsekvenser af transplantation er betydeligt lavere end af andre behandlinger, navnlig i forbindelse med dialyse og nyresvigt, hvilket understreger de bredere samfundsmæssige fordele ved at øge transplantationsindsatsen.
21. WHO slår til lyd for selvforsyning inden for transplantation som et afgørende element i håndteringen af de sundhedsmæssige udfordringer, der er forbundet med ikkeoverførbare sygdomme, og understreger betydningen af at maksimere det terapeutiske potentiale ved donation fra afdøde sideløbende med indsatsen for at forebygge ikkeoverførbare sygdomme og udviklingen heraf.

¹⁴ Organ donation during the COVID-19 pandemic Ahmed, Ola et al. (Organdonation under covid-19-pandemien, Ola Ahmed o.a.). American Journal of Transplantation, bind 20, udgave 11, 3081-3088
<https://www.amjtransplant.org/article/S1600-6135%2822%2921554-8/fulltext>.

¹⁵ Europarådets Europæiske Direktorat for Lægemiddelkvalitet (EDQM). Newsletter transplant: international figures on donation and transplantation 2024 (Nyhedsbrev om transplantation: internationale tal om donation og transplantation 2024). ISSN: 2171-4118 / NIPO: 691-15-002-5
<https://freepub.edqm.eu/publications/PUBSD-87/detail>.

22. Istanbulerklæringen om organhandel og transplantationsturisme, der blev vedtaget i 2008¹⁶ og ajourført i 2018¹⁷, indeholder etiske retningslinjer for fagfolk og politiske beslutningstagere og opfordrer dem indtrængende til at maksimere og ligeligt dele fordelene ved transplantation i overensstemmelse med objektive, ikkediskriminerende, eksternt begrundede og gennemsigtige regler baseret på kliniske kriterier og etiske normer.
23. Kommissionens meddelelse (2007) fremhævede forbindelsen mellem manglen på organer og fænomenet menneskehandel (punkt 7), mens WHO's Eksekutivkomité i sin resolution 154/7 (2024) anførte, at utilstrækkelig adgang til transplantationsbehandlinger er en af de grundlæggende årsager til menneskehandel. Europarådets konvention om bekæmpelse af handel med menneskelige organer¹⁸ (vedtaget i marts 2015 og trådt i kraft i marts 2018) omhandler også forbindelsen mellem organmangel og handel med menneskelige organer. Desuden fastsætter direktiv 2011/36/EU om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor strafferetlige sanktioner for menneskehandel med henblik på fjernelse af organer.
24. Innovativ brug og teknologiske fremskridt inden for organbevarelse og -transplantation rummer lovende muligheder for at udvide donorpuljen, forbedre resultaterne af transplantationer og tackle begrænsningerne i de nuværende behandlingsmetoder og understreger dermed behovet for fortsatte investeringer i forskning og udvikling på dette område.
25. Det fortsatte behov for transplantation understreger betydningen af at fremme en understøttende retlig, etisk og operationel ramme, der tilskynder til organdonation fra afdøde og levende donorer, øger effektiviteten og tilgængeligheden af transplantationssystemer og sikrer kvaliteten og sikkerheden af transplantationspraksis i hele EU.

¹⁶ The Declaration of Istanbul on organ trafficking and transplant tourism (Istanbulerklæringen om organhandel og transplantationsturisme). Transplantation 2008; 86(8):1013-8. doi: 10.1097/TP.0b013e318185ffc9.

¹⁷ The Declaration of Istanbul on Organ Trafficking and Transplant Tourism (2018 Edition (Istanbulerklæringen om organhandel og transplantationsturisme (2018-udgaven)). Transplantation 2019;103(2): 218-219. doi: 10.1097/TP.0000000000002540.

¹⁸ <https://rm.coe.int/16806dca3a>

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL:

26. AT UDVIKLE og FORBEDRE de institutionelle, retlige og etiske rammer for at lette organdonation og -transplantation i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning og -retningslinjer, herunder ved at tackle finansielle og infrastrukturelle hindringer, gennemføre lovgivning baseret på de forskellige løsninger, som medlemsstaterne har valgt, og styrke indsatsen for at bekæmpe organhandel og menneskehandel med henblik på organfjernelse.
27. AT TRÆFFE FORANSTALTNINGER TIL AT UDVIKLE det maksimale terapeutiske potentiale ved organdonation fra afdøde donorer ved at inddrage passende initiativer, der involverer alle interessenter, og ved at oprette og styrke donorkoordinator-netværk til støtte for proaktiv identifikation af mulige organdonorer og passende gennemførelse af proceduren for donation fra afdøde¹⁹.
28. AT STYRKE rollen for donorkoordinatorer og andre fagfolk på hospitaler, herunder akutbehandling, intensiv pleje og neurologi, med en rolle i identifikation og pleje af patienter eller mulige organdonorer ved at udvikle et velstruktureret og velfungerende samarbejde mellem initiativerne i intensivafdelinger²⁰ og donorkoordineringsorganisationer med henblik på at øge antallet af potentielle donorer, der identificeres, og optimere resultaterne i donationsprocessen.

¹⁹ Europarådet, Resolution CM/Res(2015)11 on establishing harmonised national living donor registries with a view to facilitating international data sharing (Resolution CM/Res(2015)11 om etablering af harmoniserede nationale registre over levende donorer med henblik på at lette international datadeling). <https://search.coe.int/cm?i=09000016805c2a78>.

²⁰ Europarådet, Resolution CM/Res(2015)10 on the role and training of critical care professionals in deceased donation. (Resolution CM/Res (2015) 10 om kritisk sundhedspersonales rolle og uddannelse i forbindelse med donation fra afdøde). <https://search.coe.int/cm?i=09000016805c2b4a>.

29. AT FREMME uddannelse af sundhedspersonale i nye behandlingsprotokoller for at optimere effektiviteten og varigheden af donationsprocessen og donororganets egnethed.
30. Hvor det er relevant og i overensstemmelse med national lovgivning, AT TILSKYNDE TIL udvikling af programmer for donation efter konstatering af cirkulatorisk død (DCDD)²¹, så flere patienter kan donere organer efter døden, og for at øge adgangen til organer til transplantation.
31. AT OPTIMERE programmer for levende donation i hele donationskæden, f.eks. ved at sikre livslang opfølgning og beskyttelse af den levende organdonor fra et medicinsk og psykosocialt perspektiv, tilbyde systematisk information om muligheden for levende donation på en gennemsigtig og omfattende måde og overvinde tekniske hindringer for donation af levende organer (f.eks. biologisk uforenelighed), ved at sikre, at sådanne donationer kun foretages inden for rammerne af gældende love, procedurer og standarder og ikke medfører økonomiske tab for donoren, og ved at gøre intentioner om donation mere udbredte gennem passende procedurer for rekruttering og information, herunder overholdelse af princippet om frivillig og vederlagsfri donation.
32. AT ØGE antallet af grænseoverskridende samarbejdsaftaler om organdonation og -transplantation i EU og samtidig anerkende og respektere eksisterende velfungerende samarbejds mekanismer/-initiativer (f.eks. Eurotransplant, Scandiatransplant, South Alliance for Transplant, FOEDUS-plattformen og bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne), herunder ved fuldt ud at frigøre potentialet i organperfusionssystemer for at gøre længere transporttider sikre og optimere anvendelsen af det begrænsede antal organer, der er til rådighed, og fremme international udveksling af kliniske resultatdata med henblik på at vurdere og forbedre resultaterne.

²¹ Europarådet, Recommendation CM/Rec(2022)3 of the Committee of Ministers to member States on the development and optimisation of programmes for the donation of organs after the circulatory determination of death (Ministerkomitéens henstilling CM/Rec (2022) 3 til medlemsstaterne om udvikling og optimering af programmer for organdonation efter konstatering af cirkulatorisk død), <https://rm.coe.int/0900001680a5a3e7>

33. AT TILSKYNDE TIL omfattende uddannelsesprogrammer for sundhedspersonale i organdonation og -udtagning, herunder ved at indarbejde grundlæggende oplysninger om donation og transplantation i læseplaner på grunduddannelser, støtte deltagelse i akkrediterede uddannelsesprogrammer og etablere efter- og videreuddannelse for hold, der beskæftiger sig med identifikation af donorer, rapportering, forvaltning, kontakt til familien og udtagning af organer.
34. AT TILSKYNDE TIL folkeoplysning, der er tilpasset den enkelte målgruppes alder og specifikke behov, og bevidsthed om organdonation og -transplantation gennem undervisning i skoler og inddragelse af medierne, herunder bestræbelser på at nå ud til isolerede grupper, der kræver en anden tilgang, og gennemsigtighed i procedurerne for levende donation og donation fra afdøde med henblik på at øge offentlighedens tillid.
35. AT FORBEDRE den præ- og postoperative pleje og patientuddannelsen af transplantatrecipienter og levende donorer ved hjælp af tværfaglige lægehold og patientorganisationer for at forhindre organtab, samtidig med at der sikres en tværfaglig og patientcentreret tilgang, og for at forbedre restitutionen og sikre informeret samtykke til og forståelse af behandlingsmuligheder for patienter.
36. AT OVERVEJE at sikre finansiering af programmer og forskning vedrørende organdonation og -transplantation, herunder teknisk støtte fra EU til infrastruktur, uddannelse, digitalisering og forskning, samt politikker for godtgørelse af hospitalers udgifter til donorforvaltning, organudtagelse og data om opfølgning af donorer.
37. AT LETTE udvekslingen af sundhedspersonale mellem medlemsstaterne for at drøfte teknisk og operationel viden om forskellige donations- og transplantationsprogrammer.

38. AT AFHJÆLPE uligheder i forbindelse med organdonation og -transplantation ved at udvikle nationale strategier og foranstaltninger til støtte for opførelse på ventelister til transplantationer, revidere ventelisterne og tildelingskriterierne, reducere længere ventetider for patienter såsom stærkt immuniserede og pædiatriske kandidater og udvikle kommunikationsordninger og uddannelsesinitiativer, der er skræddersyet til forskellige samfund.
39. AT STØTTE grænseoverskridende organtransplantation ved at udnytte eksisterende og fremtidige digitale sundhedsinfrastrukturer til at øge den primære anvendelse af standardiserede elektroniske patientjournaler og muliggøre uhindret adgang til patientdata i overensstemmelse med den relevante databeskyttelseslovgivning.
40. AT STYRKE forskningskapaciteten og fremme sekundær anvendelse af data til støtte for benchmarking og datadeling blandt nationale myndigheder og udpegede uafhængige europæiske organisationer i overensstemmelse med den relevante databeskyttelseslovgivning for at sikre korrekt registrering og analyse af transplantationsresultater, tilskynde til udveksling og konsolidering af anonymiserede data mellem hospitaler og anvendelse af patientindberettede resultatmålinger (PROM) inden for rammerne af forskningsprojekter til vurdering af patienters og levende donorers livskvalitet og trivsel både før og efter transplantation.
41. AT SAMARBEJDE om at forbedre registreringen af patienter med organsvigt i slutfasen i systemer med ventelister til transplantation for at sikre lige adgang for patienter med behov for livreddende organtransplantation.

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL:

42. AT AJOURFØRE EU's handlingsplan for organdonation og -transplantation ved at bygge videre på hidtidige resultater og erfaringer fra gennemførelsen af den eksisterende handlingsplan, idet der tages hensyn til de juridiske, etiske og organisatoriske forskelle, forudsætninger og forskelle i de tilgængelige ressourcer mellem medlemsstaterne og under hensyntagen til betydningen af tiltag inden for sundhedsfremme og forebyggelse af ikkeoverførbare sygdomme med hensyn til at mindske efterspørgslen efter organtransplantation. Handlingsplanen bør sigte mod:
- a) at fremhæve en bottom-up-tilgang med henblik på at fastsætte klare, virkningsfulde mål, der involverer fagfolk, administratorer, politikere og den brede offentlighed
 - b) at styrke gensidig læring og videnudveksling og støtte lande med lignende udfordringer gennem fælles møder mellem kompetente myndigheder og bredere inddragelse af interessenter med henblik på at udveksle bedste praksis og innovationer inden for organdonation og -transplantation, navnlig innovationer, der forbedrer indsamlings-, opbevarings- og tildelingsprocedurerne og dermed mindsker udelukkelse og afvisning af donorer og donororganer
 - c) at styrke tværsektorielt samarbejde ved at identificere muligheder for at lære fra beslægtede områder såsom væv og celler og derved berige videnbasen og praksis i sektoren for organdonation og -transplantation
 - d) at støtte udviklingen af donationsordninger ved at fremhæve og imødekomme behovene i lande med mindre udviklede ordninger for at sikre rimelige fremskridt i hele EU
 - e) at fokusere på gennemførelse og bæredygtighed og sikre en langsigtet virkning gennem vedvarende investeringer i IT-infrastruktur og vedholdende engagement fra alle involverede parter side

- f) at undersøge nye områder, der kan medtages i handlingsplanen, såsom udvidelse af DCDD for de lande, der beslutter at følge denne tilgang, forbedring af rammerne for levende donation og støtte til bedre kommunikationsstrategier i medlemsstaterne og derved øge offentlighedens bevidsthed og uddannelse i forbindelse med organdonation
- g) at fremme erhvervsuddannelse for at højne kvaliteten af uddannelsesprogrammer i hele EU ved at udnytte potentialet i den europæiske tilgang til mikroeksamensbeviser²² og fremme samarbejde og udveksling af bedste praksis blandt sundhedspersonale inden for organdonation og -transplantation
- h) at støtte videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner (VET)²³ i deres rolle som udbydere af livslang læring, herunder gennem mikroeksamensbeviser og overførsel af forskningsresultater inden for uddannelse
- i) at tage fat på ligestilling, mangfoldighed og inklusion, herunder ved at udveksle erfaringer vedrørende pleje gennem skræddersyede oplysningskampagner for at informere mindretal og sårbare grupper og nye donorer og ved at sikre, at transplantationstjenester tager effektivt hensyn til alle dele af samfundet
- j) at forbedre kvaliteten og de kliniske resultater gennem udvikling af fælles retningslinjer for evaluering, audit og benchmarking af hospitalers performance og anvendelse af bioovervågning til at øge sikkerheden og kvaliteten i forbindelse med organtransplantation
- k) at forbedre integrationen af organdonation i terminalplejen, samtidig med at de primære mål om at genetablere sundheden respekteres, og den palliative terminalpleje prioriteres under hensyntagen til potentialet for organdonation

²² Rådets henstilling af 16. juni 2022 om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed 2022/C 243/02 (EUT C 243 af 27.6.2022, s. 10).

²³ Vocational education and training (erhvervsrettet uddannelse).

- l) at optimere effektiviteten og finansieringen af transplantation ved at dele viden om optimering af donationskæden, afhjælpe finansielle forskelle og påvise transplantationsprogrammernes omkostningseffektivitet for at støtte nationale investeringer i transplantationssystemer
 - m) at udvide forskningsmulighederne på områder såsom resultater efter transplantation, donoroptimering, organbevarelse og nye terapeutiske teknologier for løbende at forbedre organdonation og -transplantation.
43. AT STØTTE udarbejdelsen af anbefalinger og retningslinjer fra Det Europæiske Direktorat for Lægemiddelkvalitet (EDQM), som hjælper medlemsstaterne med at forbedre deres institutionelle og politiske rammer for organdonation og -transplantation. Udarbejdelsen af disse retningslinjer bør tilskynde til inddragelse af en bred gruppe af interessenter med henblik på at etablere støttende og effektive miljøer for organdonation og -transplantation.

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE OG EUROPA-KOMMISSIONEN TIL:

44. AT TILSKYNDE TIL og STØTTE grænseoverskridende samarbejde mellem medlemsstaterne om organdonation og -transplantation. Dette omfatter om nødvendigt oprettelse af en frivillig platform for samarbejde eller bedre udveksling mellem nationale kompetente myndigheder, fremme af samarbejde, etablering og vækst af organtransplantationstjenester, af organudvekslingsprogrammer og mismatchprogrammer og udveksling af bedste praksis for at øge effektiviteten og virkningen af transplantationstjenester.
45. AT VIDEREUDVIKLE nationale kontaktpunkter og centrale rapporteringssystemer til at indsamle og formidle væsentlige oplysninger med henblik på retlige og politiske tiltag under iagttagelse af fysiske personers menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder i databeskyttelsesforordningen. Indsatsen bør sigte mod at øge gennemsigtigheden i organdonation og -transplantation, navnlig for aktiviteter, der strækker sig på tværs af landegrænser, under særlig hensyntagen til organhandel i lyset af Europarådets konvention om organhandel²⁴, ved at styrke og forbedre de eksisterende indberetningsmekanismer i overensstemmelse med den relevante databeskyttelseslovgivning og i givet fald i samarbejde med EDQM.
46. AT STØTTE udviklingen og gennemførelsen inden for den nuværende lovgivningsmæssige ramme af internationale systemer til indsamling og deling af sundhedsdata, der vil sætte medlemsstaterne i stand til at udføre relevante opgaver i offentlighedens interesse inden for folkesundhed, såsom at sikre vedtagelsen af harmoniserede, retfærdige og gennemsigtige høje standarder for kvalitet og sikkerhed i forbindelse med organdonation og -transplantation.

²⁴ <https://rm.coe.int/16806dca3a>